

Student 2008 – en elev berättar

Student 2008 – en elev, Agnes Larsson, berättar

Agnes Larsson
Ystadstudenter jubileum
Ystad 31 maj 2008

God Eftermiddag!

Jag heter Agnes Larsson och jag har det gemensamt med er att vi alla har varit studenter här på Österportgymnasiet. Jag tar studenten nu på torsdag, med buller och bång och en hel hop andra elever. Ytterligare något som vi har gemensamt är att mina kamrater och jag också tycker det ska bli fruktansvärt trevligt och skönt att gå ut, precis som ni förmodligen tyckte.

Vi har alltså alla suttit i samma båt, eller åtminstone närapå samma båt. Österportskolan har förändrats på många vis. Hur mycket det nu märks utifrån vet jag inte, jag har aldrig tittat utifrån. Trappstegen ni trampade på vägen upp hit har emellertid alltid bestått, med något ökat slitage för vart år. Jag fascinerar av den där gamla trappan. Om man står och betraktar den, så kan man se liksom en stensänka, en nedgröpfung i varje steg, på de ställen där våra fötter vandrat. Det är en stenstig, nästan som ett slags monument, där våra mödor, vår utveckling och förhoppningsvis vår glädje ristats i sten av tunga eller lätta fötter. Tusentals och tusentals studenter och steg finns ihågkomna där, oavsett om man anser sig ha lyckats med sina studier eller inte. Jag tycker att det är en trevlig tanke.

Jag sade att vi suttit i samma båt, närapå. Jag vill tacka livet! Sjöng Arja Sajonmaa en gång, och visst vill jag tacka livet i studentdagarna, men det finns mycket annat som jag skulle vilja rikta ett tack till efter mina tre år på skolan. Även om inga av dem jag talar om är här, tror jag, så tänker jag nu hålla ett varmt tacktal. Det kommer att ge er en bild av min vardag sedan tre år tillbaka, och ni kan sedan, som min lärare i engelska brukade instruera oss, ta era egna minnen och "compare and contrast these two pictures".

Alltså jämföra mina erfarenheter med era egna.

Utan inbördes ordning, vill jag börja med att tacka vädergudarna.

Tack! Som den fruktansvärt egocentriska studentska jag är, är jag övertygad om att solskenet och den lätta brisen ordnats enkom för att glädja mig och för att mina ben ska bli lagom bruna till studentdagen. Det senare har jag emellertid misslyckats med, benen är fortfarande gröna..

Ett tack till Sixten! Somliga av er kanske känner till Sixten, annars kan jag upplysa er om att han är vår skolvärd. En liten man med borstig mustasch och kortbyxor som undsätter studenter i nöd. Kanske var ni lika förvirrade på er tid som vi är idag, vi förlägger nämligen konstant våra hänglåsnnycklar. Ofta hör man: "Var är mina nycklar?" "Åh neej, jag låste in dem i skåpet!"

Då kommer Sixten till undsättning med Ystads säkerligen största och manligaste bulstax i högsta hugg, med vilken han river upp vilket lås som helst.

Jag vet inte om ni har funderat, men jag har i alla fall funderat över varför i all världen det står en död hjort utanför aulan. Varför står det ett enormt trasigt brunt hjortskelett i en glaslåda här utanför? Kanske är det för att påvisa samhällselevernars okunskap i biologi? Många av mina kamrater har varit övertygade om att skelettet tillhört en älg.

"Öh, det är ett sånt där rådjur va? Eller typ en ren."

Som den skogsmulle jag är kan jag lyckligtvis genast upplysa dem om att det rör sig om en kronhjort, en Cervus Elaphus, Skånes landskapsdjur

Hjorten stammar från en av nordens största samlingar av uppstoppade djur och fåglar, som finns här, nere i källaren. Tack Sixten som följde med oss ner för att titta på nämnda samling.

Samlingen skänker en viss mystik åt skolan, som annars inte är så våldsamt gammal. Snart hundra år bara. I samlingen finns nämligen, förutom konstiga konserverade ormar, kufiska foster och mänskliga

organ, liggandes i vars en A4 kopieringspapperkartong – två mumiehuvuden! Ganska snopet tycker jag, att kosta på sig en mumifiering, och sedan till slut hamna i en kopieringspapperslåda i Österportskolans källare. Föga värdigt kan tyckas.
Men å andra sidan förespråkar jag inte mumifiering.

På tal om mumifiering finns det en hel del mer eller mindre torra typer som är här på skolan frivilligt. Våra lärare. Skämt åsido, jag skulle vilja tacka våra lärare. Vi arbetar numera i arbetslag, och varje arbetslag ska vara mer eller mindre självförsörjande så att säga. Det är inte som på min pappas tid, då läraren gick till lektionen, höll lektionen, och lämnade lektionen.

Jag tycker det känns som om våra lärare far som yrväder mellan allt de få gjort, från att ladda skrivaren med papper, till att skruva i glödlampor till att hålla terapiliktade samtal med utarbetade elever som jag. Lärarrummen kunde lika gärna haft svängdörrar så ofta som jag eller någon annan springer in och ska lämna något, in och ska fråga något in och ska låna något. Jag är inte lärare, men tror att läraryrket på det viset är mer krävande idag än förr. Något ni kanske inte känner till är att varje elev idag har en särskild lärare som mentor. Det blir ett extra stöd, och jag riktar ett varmt tack till min mentor.

Alla dessa tack till trots, denna utveckling gör enligt mig, skolan mer lik en social institution än något annat. Något jag inte tycker om. Jag skulle vilja risa dem som riktar in skolan mot ökad social och organisatorisk komfort, eftersom det enligt mig leder till att kunskaperna förlorar sin spets. I en värld av ökad globalisering behöver vi kunnande för att kunna mäta oss, inte demokratiskt lallande med elitskolor, likt den som planeras i Stockholm, som komplement. Det är min mening.

En annan av mina personliga uppfattningar är att den som myntade begreppet "elevdemokrati" också borde få smaka riset. På er tid fanns det inte, eller också låtsades man inte om att det fanns någonting som hette elevdemokrati. Nu låtsas man vilket inte är ett dugg bättre. Att ha ett visst inflytande över lärandet är en sak och något jag verkligen förespråkar, men inflytande får inte förväxlas med demokrati. Särskilt inte på gymnasienivå! Det är en enorm begreppsmässig skillnad mellan de båda. Skulle vi elever rösta fram våra rektorer? Självklart inte, men i en elevdemokrati borde det vara rätt rent begreppsmässigt att göra så. Det finns ingen lärardemokrati här heller. För inte länge sedan blev en av mina lärare förflyttad till ett annat arbetslag, nya arbetskamrater, nya elever, med andra ord en ny arbetsplats, utan att ha fått chansen att göra sin röst hörd överhuvudtaget. När det inte finns demokrati på lärarplanet hur menar man då att det ska kunna finnas en elevdemokrati? Skrota begreppet och tala klarspråk! Det är min uppfattning.

Ett något otippat men beundrande tack till våra schemaläggare, som utför en bedrift inför varje terminsstart. Vi har en uppsjö olika kurser att välja mellan. Jag har t.ex. fått läsa både nutida konst, bild och form, idrott och hälsa, filosofi och företagsekonomi under min tid här. Det är en förmån att ha så många kurser att välja mellan, även om det skapas schematekniska svårigheter. Jag ska beskriva mitt schema för er för jag tror det är något som skiljer sig mycket från er tid här.

Jag har, busstiden uträknad, 40 skoltimmar i veckan. Timmar då jag är här. Min lärarledda lektionstid utgör 23 timmar. Hälften alltså. Resten av tiden studerar jag själv, eller, i ärlighetens namn, sitter och fikar. Bokcaféet är en favorit att rekommendera. De gör underbara soppor. Böckerna ger en intellektuell atmosfär som minskar det dåliga samvetet när man fikar i stället för att studera.

Ett varmt tack till mina klasskamrater, särskilt en ung dam, som har för vana att stå på händer i korridoren, till allas förtjusning. Jag minns hur vi utförde ett slafsigt experiment i trapphuset en gång, under vilket vi krossade en faslig massa ägg. Sedan satte vi en liten skylt bredvid den äckliga äggröran, som läste "modernistiskt konstprojekt av estetiskbildprogrammet" och äggröran låg kvar i flera dagar, vilket vi hade mycket roligt åt.

Jag vill även rikta välmenande men välförtjänt ris till samma kära klasskamrater, för att de beställde ett lastbilsflak. Där har ni elevdemokrati!

Om jag varit enväldig härskarinna hade jag sett till att man under studentdagen, den 5:e, som är Världsmiljödagen, inte hade suttit på en gammal lastbil och spytt ut avgaser medan man långsamt puttrat fram mellan Öp-torget och Åhléns. Jag hade hellre sett att man i miljövänligt tänkande använt

apostlahästarna och tågat fram till fots i en liten manifestation.

Ack ja, demokrati är ju ledordet i dagens skola och mitt förslag blev enhälligt nedröstat så det är bara att finna sig i spektaklet. Men jag gör det inte helt utan nöje, det kan jag inte påstå.

Tack till min mamma, som sitter och lyssnar. Vi borde alla sparka till oss själva lite grand för att vi inte tackar våra mödrar tillräckligt ofta. Gemensamt för alla våra mödrar är att de hade, eller har i mitt fall, ett fasligt sjå inför våra studentdagar. Som student befinner man sig som bekant i ett blandat tillstånd av hybris och depression som en följd av separationsångest och frihetslycka. Som en liten egocentrisk bakelse står man och kråmar sig i sina vita kläder.

Jag blir fruktansvärd. Om jag handlar med mamma måste jag tala om för expediten att "bara så du vet, så är jag fruktansvärt grinig och jobbig idag, det är ingens fel, jag ska försöka lägga band på mig."

så att inte mamma ska skämmas eller bli förtvivlad över min ovillighet att köpa vita kläder.

"You may now, please, compare and contrast these pictures".

"I'll give you 2 minuets"

Skulle min engelska lärarinna ha sagt. Men vi struntar i det.

Minns ni båten jag talade om i början? Den som vi alla har suttit i. Jag skulle vilja ändra påståendet till presens och påstå att vi sannerligen alla sitter i samma båt, och då inte bara på det sättet att vi nu alla sitter i den gamla skolan igen, utan samma båt i vidare bemärkelse. På det temat skulle jag vilja bli mer allvarligt sinnad och läsa en dikt för er.

"Visst ska vi tänka på vårt eget bästa

- men inte bara!

Visst ska vi tänka på andras bästa

- men inte bara!

Inte antingen eller – utan både – och!

Det goda jag gör mig själv
kommer andra till godo.

Det goda jag gör mot andra
gör mig själv gott.

Men om jag gör ont mot andra
förgiftas mitt eget inre.

Förstör jag min miljö
så förstör jag mig själv.

Livet vävs i ett enda stycke."

En dikt av Margareta Melin.

Ni, jag, våra familjer, är liksom olika delar av ett och samma hela snöre. Varje generation är ingalunda avklippt från resten. Ändå kan det verka så. Särskilt när man tar studenten och alla säger oss saker som:

"Er tid är nu! Nu är ni vackra, nu är ni starka, nu är ni flexibla och läraktiga! Nu ska ni resa! Nu ska ni möta äventyr och världen!"

Eller liknande. Visst, visst är det spännande nu, och roligt. Men det är precis som om livet NU skulle vara mest värt och mest koncentrerat. Inte så konstigt då, att ungdomar lätt blir uppblåsta. Jag motsätter mig detta tänkande, starkt.

Livet vävs i ett enda stycke. Om man koncentrerar sig för hårt på en bit kanske man försummar resten.

Jag tycker att man kan se det som att vi alla simmar i samma hav, men på olika ställen. Man inbillar sig att man är fast i den lilla dammen där man själv och de närmaste uppehåller sig, att den är det enda man behöver ta hand om, det enda som finns.

Det är inte fel att ha en hemmahamn, men vi har alla ett behov av, och borde bada mer med andra. Så att vi lär oss att vi alla simmar i samma hav. Oavsett ålder, kön eller kropp.

Så till slut

Vill jag säga tack Österportskolan för de här tre åren, tack till er för att ni lyssnade, jag önskar er allt gott, och tack för mig.